Sova, Antonin
Soucit i vzdor

PG
5038
S6S6

OUCIT I VZDOR

BÁSNĚ

ANTONÍNA SOVY

V PRAZE
KLADATELSTVÍ J. OTTO KNIHTISKÁRNA
1894

Nákladem J. OTTY v Praze

vyšly

Květy intimních nálad.

Básně

Antonína Sovy.

Cena 40 kr.

SOUCIT I VZDOR

BÁSNĚ

ANTONÍNA SOVY

40011

V PRAZE
NAKLADATELSTVÍ J. OTTO KNIHTISKÁRNA
1894

PG
5038
S6 S6

Veškera práva vyhrazena.

LIBRARY
OCT 31 1972
UNIVERSITY OF TORONTO

Stínové obrazy.

Vznešenou čtyrspřeží...

Vznešenou čtyrspřeží z parkových vrat
vyjeli za rána v doubravin chlad.
s lékařem kníže tak žlutý jak list —
zahrčel po písku kočáru svist...

Jehnědy koní bok šlehaly v let.
na kočár zapršel zavlhlý květ.
zbloudilý modráček vzduchem se třás',
vzdálený kukačky ozval se hlas. —

Rovnou teď alejí kočár se mih'...
Kanula rosa jak vítr jen dych'.
S knihou jsem vyšel si v mladý ten les.
Podivné kouzlo! Ta pohádka dnes!

Nad vřesy mlhy ten stříbrný svit!
Vlhké ty sosny! Ten bezhlasý klid!
Ospalé ráno! Jak neprobuzen
ve travách potok svuj utlumil sten!

Omladlé nervy! Já radost jen pil!
S jarem tím v souhlasu mlád jsem též byl!
Jenom té čtyrspřeže doznival svist
jakoby spadával předčasně list. —

Květnová rêverie.

Je právě jaro... Ještě sněhy
je Petřína stráň místy kryta...
Mne dojímá, co leží něhy
již ve vzduchu, kde paprsk lítá.

Jsou domy usměvaví starci
co lidí proud se vlní dole,
a jarní dny, ti vlídní dárci,
zář sypou v prostor dlažby holé...

Jak v struny harfy, která snivě
se odmlčela, ruka sáhne,
přes černé střechy vítr chtivě
a přes parky a stromy táhne.

I na zbořeném domě zvednou
se rychlá křídla větru v chvění.
A vzdychne, vzdychne ještě jednou:
tu pro ptáky již místa není...

A do pně uschlé hruše dychne,
jež v parku v zem se hrbí stará.
Sluch tiskne k ní, kde již to tichne:
Tu není místa pro květ z jara!...

Dál jaro jde, teď oknem kdesi
kolébku prázdnou políbilo.
Však ve smutku svá křídla věsí:
odešlo jaro, jež tu bylo!

Děcká kapitola.

Vzal jsem ji do rukou, jemně tak vzal.
abych jí šatečky nepocuchal,
do sítě položil napjaté zlehka.
pod námi tráva si lehala křehká.
motýli nad námi přelétli v dál.
Výskla tak dětinsky a já se smál.

Potom tak ospale před sluncem snad.
kanoucí skrz vonných kaštanů chlad.
že se tak míhalo, křížilo, blýsklo.
dítě si zhebounka oči své stisklo.
zoubky jen dětinně smály se dál,
a já zas houpal ji, smál se a smál . . .

Mám-li jí záviděť? Nemožno jest!
Člověk jen jedenkrát muže tu kvest!
List jsem, jenž sprchává, ty květ, jenž vzpučí —
že bude krásný tak, vonný, mne mučí,
sprchne a svadne a spadne v dnů kal . . .
A já se zamyslil, proč jsem se smál.

Po krisi mládí.

Když sadem přejde bouře divá
s vichřicí, s blesky zádumčivá,
strom jeden z četných stromů těch
rozražen bleskem k zemi leh'.

Tak blesk čí duší také šleh',
ples pohasl na jeho rtech,
ten chudé jaro na květ mívá,
pták v holých větvích nezazpívá . . .

A před jesení zoufalstvím,
že zahanbí jej plodem svým
lecjaký's prázdný, planý druh:

rád měl by zimu s vichřicí,
závěje věčné, tlumící
krok každý, každý zvuk a vzruch.

Dojem z ulice.

Za rána klidného a právě v letní čas,
kdy zář na chodník rozlévá světlo všude,
já potkal družičky, šly řadou, v slunce jas
na bílých šatečkách jim plály růže rudé . . .
A v tiché ulici jak dříve splýval klid,
jen špaček ozval se a v dálce vozů hřmění.
Vzduch bezem prosycen zelený vrhal svit
se stromů v šatů běl, jak šly ty děti v snění,
v jich rukou voskovic se matná chvěla žluť,
jež k melancholii mé srdce probouzely
a jaksi sevřely násilně moji hruď
v té světlé ulici, kde kroky osaměly.
Jen vítr ztlumený ulicí mrtvou táh'
v ty smutné půlkruhy a sborů matné hlasy,
v ty řady skupené před umetený práh
s vlhkými tvářemi a zčeřenými vlasy.

Jaro na hřbitově.

Kočáry v letu zastavily
se u hřbitovních černých vrat.
Náhrobku mramor sněhem bílý
byl září jara obepjat.

Skrz bezu clony, větve spjaté
smutečních vrb a zeleň trav
se dívalo vstříc ráno zlaté
svlékajíc mlhy šedý háv.

A před zdí třásly silhouetty
se neduživých koníků
a laštovek se nesly čety
kol deštěm smytých pomníků.

Hle, zaskříply teď mříže táhle
a blyskly svitu záplavou.
v nich starci setkali se náhle
shrbeni žití únavou.

A poznali se, z mládí druzi,
svou tiskli mlčky suchou dlaň,
a jak svou těžkou vlékli chuzi
jich zjasnila se chmurná skráň.

Hned zapředli se v snění oba
jak pavouci dva v jeseni;
kdy umříti je skorem doba,
jich děcké vstalo nadšení.

Ta škola stará! Lípy kolem,
pod rvvízem ten plůtek skryt!
Hrá obilím a každým stvolem
tam horský vítr, slunce svit!

Hle, z červotoče řada škamen,
tam vedle sebe seděli!
Jak vlny, kam jsi hodil kámen,
se časy nad vším sevřely!

Ó s Nieritzem kdy sedli v háji
a poslouchali kosy pět!
koroptve steskly v polí kraji
a píšťal zvuk se počal chvět!

A pak . . . ó jak ten život míjí,
tu k štěstí v před, tu k žalu zpět!
Vše vyslechnutou melodií,
jež echo vzbouzí naposled.

Hle, pod paží se spolu vzali, —
kde mládí, vzdorných bojů řež?
Teď hroby svých si ukázali
a místa, kde chtí spáti též. —

Letní myšlénka.

V žhavém letním slunci
celý dlouhý obzor leží,
kolik mil se kamsi táhne,
v nekonečno, zdá se, běží.

Keř jen, strom a štíty
chalup nad vlnami klasů
trčí v mdlém a parném vzduchu,
jenž má dneska tolik jasu.

Dál jdeš ze vsi luhem,
vrby nehnuly se vanem,
vyschlý potok v travách umdlel
mlčenlivým, letním ránem.

Zrnka písku plála
jak zrak rozumný a živý
a stvol květin každý v světlo
rozevřel svůj kalich snivý.

Jak by napínala
země sluch a zrak tu v snění,
zda již řinkne kosa v poli
prvý signál podjesenní.

Déšť v samotě.

Déšť drobný šelestí na listech osyk, bříz . . .
Před vlažnou zátopou tu v samotě se skryji.
Ni motýl nevzletí a nezabzučí hmyz,
les vymřel znenáhla; v mech velké kapky bijí.

Zeleným listovím je černou kůru zřít.
lesk tmavé oblohy a smutnou cestu v lese.
Jdou chvíle zdlouhavě a v jakýs mrtvý klid
se vůně oživlých a skrytých květin třese.

A déšť mží bez konce v tmě bouří vzdálených,
před zraky sprchává jak okr lupen žlutý,
zavíří, zapadá a zmizí v kotoučích
a s druhy mrtvými je v lesy rozvanutý.

Po rocích.

Po rocích v letní čas ty domů návsí jdeš,
z kovárny jisker tříšť v silnice ticho padá.
To mnoho prchlo let. Táž kývá stará věž,
z luk tentýž skřehot žab se dlouhou písní skrádá.
Pár tichých starušek tě v čepcích pozdraví,
však ty jich nepoznáš... Muž dospěv starce let
se dlouho ohlíží... Jak celý sestár' svět!
I staré kaštany u cesty prohnily.
Co stínů blednoucích nad hlínou mohyly!
A divná nálada tvé kroky zastaví,
jak v lese k večeru, kde zář se žlutá schvívá.
Po stínech poznáš hned, že den se připozdívá
těm, kteří za ruku tě kdysi vodili...

Zlatá moucha.

Já zašel v lesy... Vychlad' vzduch
a šero slívalo se s kmenů.
Jen zádumčivý bzukot much
vál v kolébavém, tichém stenu. —

Ospalým letem nade mnou
se zlatá moucha snesla výše,
a jakous hudbou tajemnou
vzbudila pozornost mou tiše.

Až kamsi v lůno vřesů, trav
se skryla, stichnul bzukot její.
Jen větrem, jak by šuměl splav,
se temné vršky stromů chvějí.

Mne dráždilo to přespříliš,
že mouchu tu jsem ztratil náhle.
že v průsvitavou padla tiš,
kams ve traviny létem zprahlé.

A krokem v ráz ji vyplašiv
jen uzřel jsem ji kmitnout světlem,
a hned zas v travin prudký kyv
se ztratila mi v luhu zkvětlém.

A tak se večer přiblížil . . .
Byl otráven jsem prázdnem hry té,
jak byl bych večery zas žil,
ssál parfumy v šat ženský vpité,

v ten čas, kdy nelítostnou hrou
mé duše všecka tíhlá síla
za první ženou lhostejnou,
jež myšlénky mé otrávila . . .

Podzimní ohně v poli.

Pod svahy vyschlými, kam vítr prudce věje,
přes holá strniska, přes lesy příliš tmavé
když ohně šlehnou zas, v mé duši též se děje
proměna jeseně, mé nervy chladí žhavé.

V směr jeden sehnuty jsou stromy rozhoupány
po větru řezavém; kaštany o zem duní,
ty slyšíš z daleka šustící, temné rány
a větry nesenou, jesenní cítíš vůni.

A co vše v mlze spí v tom šedém oblak tónu,
v té zemi hnědnoucí na temně plavé pláni,
slyš, ohňů krvavých již při večerním sklonu
ve větrech podzimních to přidušené lkání!

Jen barvou ostřejší v krvavé, jemné páře
se dubů větev chví nad ohněm rozestřena,
a v listí bronzovém se střídá odlesk záře,
co klestí hořící se kroutí, syčí, stená ...

Ten večer hluboce mi k duši vždycky sáhá,
mne zcela rozruší, mé snění znepokojí,
já zřím, jak roků mých se dotkne jeseň nahá,
kde jenom srdce mé je ohněm v pustě svojí . . .

A ještě do noci ten dojem pozoruji
při čaji ve dvorci v zvonkovém děvčat smíchu;
— tu trochem sarkasmu svůj podzim akcentuji,
— svá slova, — suchý list v jich jaro pouštím v tichu.

Píseň.

Já housle vzal jsem v ruku
po létech doma zas!
Tak neuměle, tiše
zvuk nesmělý se třás'!
Zvuk nesmělý se třás' —
já hrát již zapomněl,
ó marno! vzpomínám si,
já hrát již zapomněl!

A v žádosti a touze
po měkkých houslích svých,
jež plakaly tak dlouze
za nocí měsíčních —
za nocí měsíčních! —
já silněj' v struny vjel,
ó marno, struna praskla,
já hrát již zapomněl!

I ta, jež ráda měla
můj hovor dumavý,
se ani nezachvěla.
zrak nevzplál pátravý!
Zrak nevzplál pátravý
po létech, jaký žel!
Já sestár' jsem a dávno
jsem líbat zapomněl!

Samota.

Je léto . . . Kolébavou
si píseň zpívá les.
A já jdu svěží travou
po luhu lesním kdes,
skok stínů rychloletý
jak blesk se přechýlí,
a přes trávy a květy
se třesou motýli.

Skrz jepic tiché roje
do sněhu jahodin
a průlinami chvoje
zář stéká v mrtvý stín.
ty lehneš v trávu, blízký
zvuk slyšíš píšťaly
a útlé šumí lísky
jakoby plakaly . . .

Hned ztracený jsi v snění,
sám ztrativ sebe v ráz,
v hlubokém zapomnění
jsi všemu ruchu zhas',

dech nehybného klidu
ti roste přes hlavu,
již vzdálen měst a lidu
jsi vtiskl na trávu.

V nezměrné dálky šeru,
kde mraky sycen vzduch.
as v tom, kam hledíš směru,
je městský tušit ruch,
tam jako pavučina
ve vzduchu nehybném,
most v horizont se vtíná
hasnoucím stopen dnem.

Neslyšet prací stopy
ni mozků vírný spěch. —
tu v zlato jen se topí
trav moře v tichých snech.
nic nepatří ti v světě
a ničí nejsi též,
jen země této v květě,
kde jednou spočineš . . .

Stínové obrazy.

Večerů zimavých když vidíš divý cval,
do ulic řičící ledovou, krutou zimu,
tu Prahu sestárlou bys ani nepoznal!
Vše vidíš v modravém a neurčitém dýmu.
A cítíš najednou, jak stárneš... Míjení
jak stíny prchavé otřesou tebou náhle,
ty poznáš, rety tvé že suché jsou a zprahlé,
že oko vpadlé je a srdce v stišení.

Jak bylo před lety, teď náhle srovnáváš!
stínové obrazy se střídají a minou,
a listy žloutnoucí před sebou všude máš,
rok každý zavane jak vítr doubravinou...
Obrazy na plátně přeběhly pouhou hrou. —
A řady poutníku se v lásce vystřídaly,
zdroj písní vyprahnul těch pěvců, již tě jali,
a hroby přátel tvých četnější stále jsou...

K l a m

Že nemám slz, teď smích jen mám...
Ku stolu mému sedl Klam.
otroku o volnosti zpíval.
nahotu žen mi etností skrýval.

v pozadí lidských všedních dram
můj vzbouzel soucit, lásky plam.
a já byl dobrý, žití příval
o cíli nadějí mi zpíval...

A v ruku děcka, jež má hlad.
vtisk' minci žití — na ni zřím,
a byl jsem nadšen tak a mlád,
že všecko mám a všecko zvím...

Ne, pravil Klam, — toť zvláštní kov.
toť zvláštní kov!
Tím vyplatit lze pouze rov!

Nad starým autorem.

Je skála, jež má strmé srázy,
kam žlutý slunce lesk se chyť...
Té staré duši jedno schází:
na rozhýčkané nervy bít...

A přec z té děsné jámy žití,
kde plesnivící stojí vzduch,
tu v křídla tvá se vítr chytí,
kams v šířce volné ztracen duch.

Již lišejníků vlny šedé
pokryly onen skalní hrot,
tu neznámé jsou květy bledé,
a naivní dole teče brod.

Tu scenerií divnou táhne
pár havranů a sosen tlum
pod létem věčným, svadlým práhne,
a z mody vše tvým zdá se snům.

Však v skalné hloubi pramen zpívá
tak studený kdes v klenby tmách...
Tu dlouho poutník odpočívá
a s obuvi své stírá prach...

O nemysli...

Ó nemysli, tvé století
že ze všech nejlidštější bylo.
o tom se dětem v kolébce
a velikým jen starcům snilo.

Tu nad propastí bolestí
tvá práce co je v perném žití?
ty musíš za ni chléb si rvát
a o ten chléb se pěstí bíti.

A již se ani nevracej
a v zad se ani neohlédni.
Ty vyčítavé pohledy
v ten román boje zlý a všední!

S radostí dravce odlehčíš
si ranami, jež tobě dali...
Tvá modlitba to pokrytců
je svědomí hlod neustálý,

to tužby nespokojenců,
všech potlačených, kdož tu žijí,
to žalostný je pouze text
ku věčné bídy symfonii.

Za bratrem Janem.

Co umřel jsi, to je již dvacet dlouhých let...
Šum trav tu povívá nad hrobem v parných dnech,
nějak se malý zdá a slehlý, jak by svět
a čas již zadupal tě ve tvých tvrdých snech...
Však já tě dosud zřím. Hle, služku vidím zas,
co v kyprých rukou svých ti vlasy hladila,
a růží vůni muím do nozder dýchat v ráz,
tvou kamarádku zřím, jež byla spanilá;
kůň starý houpací a šavle zkřivená,
divadlo z lepenky, květiny povadlé
a karty zahnědlé a píseň znavená,
to celý život tvůj jak zřel bych v zrcadle...
A matčin polibek... Můj Bože, sám jsem zbyl,
co v hrobu zapadlém ty dávno dřímáš tich, —
však nám tu hůře je, my nepoznali cíl,
a v hnusné bolesti a v pochybnostech zlých
my klidně prodali stárnoucí hlavu svou
hrobařům lidských práv s šaškovou rolničkou...

Melancholická neděle.

Zpod žaluzií shrnutých
od stolu okny zřím jen řeku,
čas prchá, míjí kamsi tich
a já též mizím v jeho vleku.
sloup slunce západního padá
od řeky k mému stolu sem,
a chvěje se a skví se, skrádá. —
jsem zalit jeho přílivem.

Ó melancholická neděle,
sešli mi rozhovor přítele!

Jak zvolna míjíš, neděle,
kdy od stolu, kde sedím v snění,
jen ruchy slyším ztemnělé
a vozu městských burácení
a čisté nebe vidím v dáli
nad směsí velkoměstských střech,
tu unylost, jež všecko halí,
prázdnotu lidí v městských zdech.

Ó melancholická neděle,
sešli mi rozhovor přítele!

Ve vzduchu jakýs žhavý lesk
a ospalé jdou zvuky zdola,
a se stěn, ozdob, arabesk
čtu minulost, jež pouze volá,
a je mi, jak by pro mne dneska
žádného srdce nežil hlas
a jak by k lásce mojí stezka
již zarostla a já se třás' . . .

Ó melancholická neděle,
sešli mi rozhovor přítele!

Tichý dum.

Ve středu arkýřů a rokokových věží
v ulici ztracené kdes v konci Malé strany
znám palác tichý tak, vlys jeho malovaný,
a obry pochmurné, jež portál jeho střeží.

Tu ticho nesmírné vlá v okna otevřená,
když v jaře zahrada zas prvým vzruchem voní,
a hodin slunečních stín k poledni se kloní
a celá ve zlatě paláce září stěna.

V své budce portýr spí v lenošce zelenavé,
kam švehol ptáků zní a kde tak delikatně
pozadí zahrady s bassinem zřít je matně,
a zeleň třesoucí se v záři slunce plavé.

Tu kočí s kuchařkou v podjezdu hlasně křičí,
neb plná kráska ta jej neustále dráždí,
jí román půjčuje, v němž Rinaldini vraždí
a ona bázeň svou a hroznou noc mu líčí. —

Leč v prvém poschodí, kam široké jdou schody,
stařičká hraběnka u okna sedí snivě,
zří dolů v zahradu a příliš trpělivě
chvílemi háčkuje karkulky vyšlé z mody.

Jí chudé ze čtvrti a nemocné ty všecky
dal farář v ochranu, jmen sepsal seznam nový;
po chvíli otevře zápisník perleťový
a znovu jména čte a stará se tak děcky.

Neb od té chvíle, Jan, syn její růžolící,
po dlouhé nemoci co hrozné podleh' smrti,
tu něžnou stařenku jak blesku pád kdy zdrtí,
ji nikdo neuzří v kočáru na ulici.

Jen farář ze čtvrti s úsměvem v obličeji
ji časem navštíví, kdy chce se zpovídati.
a lékař, posmrtný jenž bod má vykonati,
lancettou propíchnout, až umře, srdce její! —

Můj Oblomov — básnik.

Zas podzim, podzim, šedožluté
západy křísil nad střechami
a listí jako z bronzu skuté
s akátů sprchlo v dlažby šeď.

V tu dobu byl jsem rozjitřený
poznáním žití prchavého
a společností přesycený
jsem hledal na vše odpověď.

Ulicí bloudiv za večera,
jež rovná, bez ruchu tu stála
a barvy světel třásla z šera,
já druha z mládí navštívil.

Prach visel v koutech, pavouk černý
zaplétal obrazy a skříně;
sem zřídka zbloudil přítel věrný
a cizí, ten sem nevkročil.

*

Tu na divanu v slunce jasu,
zkad žíněné se chumle draly,
jsi slyšel, jak se pohnul v žasu
při prudkém tvojím vkročení . . .

A kostnatou svou velkou dlaní
stisk' tvoji, vítal tebe suše,
a se smíchem, v němž pohrdání,
v nervosním jakéms rozchvění . . .

Pak s pýchou umělce, jenž záhy
přesvědčen o své velikosti,
v županu bídném, skorem nahý,
kol tebe sem tam přecházel . . .

A vypravoval o svém snění,
o plánech svých a o umění
a v hallucinac rozkroužení
zas naději se opíjel . . .

Zas velikými slovy snílků
se přelhával, se k žití křísil,
jed svadlých ocúnů a lilků
ze svojí duše vyrvat prah' . . .

Přede mnou knihy staré shledal
a připravil zas ku studiím,
prach setřásal, jenž na nich ssedal,
k nim děcky mluvil jako v snách . .

Do kořán okna otevřena
se rázem jedním rozletěla.
líc jeho jako okouzlena
podzimní byla nocí tou.

A nový vzruch jak dýchal zvolna.
zoufalé slzy v zrak se draly,
a v starém jeho čele bolná
se vráska ryla tísní zlou.

Dřív nečinností umíraje,
domnělý umělec byl měkký,
ty jako strun se dotýkaje
na jeho srdce moh' jsi bít . . .

Však marně! Zítra jako vždycky
zas v hrdé svojí nečinnosti
Oblomov doby, lethargicky
v těch ztuchlých stěnách počal tlít.

On jedním byl, po celé žití
k němuž jsem neměl odpovědi
a důvodu, proč vlnobití
jej vyneslo do skepse dob.

A kolem jeho oken denně
v ruch ztráceje se jednotvárný, —
za roulettami v šeré stěně
se zdálo mi, že vidím hrob.

Stará a nová Praha.

Den letní je... Procházím hradu zas prostorné dvory,
krok duní a zaniká, závory kdesi jen třískly;
a je tu až smutno, jak ležel by kdosi tu chorý,
na oknech a v průčelích paprsky plaché jak blysklý.

Dóm Vítský jak černavý gigant v tmu věže své hrouží,
své přetaté oblouky vypíná pod spletí trámů,
skla barevná zahrají matněji a stín se dlouží,
v tmě beztvární chrliči zprahlé své svírají tlamy.

Je vidět: hrad bez krále, idylla století pravá...
Ruch kočárů, beztvarné hemžení, dvořanů stíny,
lesk života, nádhery rozpad' se, — zůstala sláva
a trosky a hroby a trochu té posvátné hlíny!

Jen ztuchlé zpol díry, kde alchymist po prášku zlata
se honíval urputně, zbyly tu pod hradem dole,
pro mozoly chudáků, pro bídu, která tu chvátá
a stále víc krouží a přibírá zástupy v kole...

Sem stín si jen zalézá, šlechtic jen, klerus tu dříme
pod záštitou prebend svých starých po pokroku
dupe.
a v zpuchřelé hrdosti, svět co kol kulturou hříme,
své odříká modlitby v pompě své obřadné, tupé.

Však dole hřmí Praha, v tu idyllu zní to tak zticha!
Co kultury hrdé jsou vzmachy, to mimo hrad
všecko!
Co pokrok a nároky na slávu, Prahou dnes dýchá,
a ona je zdravé a životem kypící děcko!

A Praha, ta občanská, s pilnou až k úpadu rukou,
dny bez králů přečkala, rostla a byla a kvetla,
na brány jí přívaly cizácké bily a tlukou,
však ona je vědomí plna, i kultury, světla. —

Neb ona je česká, je srdce to, bijící vřele,
že slyšet až v kouty té země, kde žili jsme p'aše,
jak rázně a bez bázně pojednou, pyšně a směle
to duní: jsem vaše, jsem vaše, jen vaše . . .

Jeseň.

A jeseň neváhá: jde v luzích povadlých,
po horách, po lesích, jde v města zašedlá;
v těch slunce zemdlených a zrudlých paprscích
má duše jako v snech ji pouze zahlédla.

Bez vanu zdál se den a smutkem západu
plál rudě na střechách a stromy snily v šumu,
vzduch ostrý v podzimním se snášel prochladu
a sniví pavouci v něm předli svoji dumu.

Jak v zmatku listí roj se počal snášeti...
A mne to dojalo, jak tichý pohled ženy,
jež rubáš počla šít vlastnímu dítěti,
v tom tichu tragickém zrak chýlíc zkrvavěný.

Nádražní vrabci.

Pod krovy v nádraží je zříš, jak křídly bijí,
jich křiky veselé se do vln vzduchu ryjí
pod prachem verandy kam obloha se dívá.
Pár stromů prožloutlých se z blízkých zahrad kývá
a podzim ze strnisk sem dýchá větrem štvaný.
Tu v kouři šedivém stroj stojí zadumaný.
Vše v barvách podzimních, v zarudlé záři rauní,
vše jiním zbělelo na jednotvárné pláni,
jak brčál zelené teď zbělely již luhy.
Leč vrabců špinavých, již rozlétli se v kruhy,
se netkla minulost, jež byla příliš krásná,
ni budoucnosti bouř, ta zima příliš časná,
vždy hledí vesele v dny, které nastávají . . .
Tak silné naděje jen proletáři mají. —

Pevnost.

Je pevnost stará . . . Bastionů zeď
podzimní slunce slézá zimomřivé.
Zdí zubatých to pouze mrtvá šeď.
kam ticho hází vlny zádumčivé.

Jen bodák hlídky blyskne . . . Lenivě
jeřáby u zdí šumí v chladném vzduchu.
a zvuky kolovrátku pištivě
sem z městské vřavy dolétají k uchu.

Spí celé město v barvách podzimu.
klikatá řeka. obrovský had blyskne
a zhasíná . . . Ty dojmu vnitřnímu
se poddáváš a cos ti srdce stiskne . . .

Střílnami možno celý obzor zřít,
a noc jak vlhká po špičkách sem stoupá . . .
A tráva voní . . . Je tu samot klid:
na hrotech bodláčí se motýl houpá . . .

A dávno již tu nikde nelpí krev,
kams prchlo dávno válečnictví slepé,
ty vůdců dny a pušek děsný řev,
— do plání rovných, kde se vraždí lépe! —

Lekce pro děti.

Za zimních večerů v malém sále
tančící děti můžeš zřít.
jakoby z vosku jsou loutky malé:
mistr je tance u dveří vítá.
ptačí své tílko kolébavě
na židli houpá a páry čítá,
bonbony rozdává galantně, hravě,
než počnou zdlouhavé valčíky znít.

Potulný mistr ten, galanthom starý,
moderní lékař ten, kouzelník ten!
Starý claque v pravici, laštovčí tvary
fraku se kývají na všecky strany.
pižmovým zápachem zdá se, že voní
mistr ten po světě zmítaný, štvaný,
na tenkých nožičkách kloní se, kloní,
a v starých gardedam vtírá se sen.

A jeho dceruška jak vítr v lese
předehrou na špičkách točí se v let.
pod rtíkem bílý lesk zoubků se třese,
koketně frisurou hlavy své kývá,
míhá se, míhá a šatečky z týlu
rázem se rozdují; — hle, teď se dívá, —
ariston počal již zvučeti v kvilu
a před ní neznámých dětí vře svět!

Vizte, již v hovor se zapřádá s dětmi,
hosté se scházejí, lekce je čas!
Na každém rohu plá lampion ze tmy
a sál je plný již, polka je hrána!
Ona tak blažena, plna je štěstí,
otec že nezdarem zoufalý z rána
nebude bíti ji napuchlou pěstí!
Jak vítr lesní, hle, křepčí již v ráz!

Děcká kapitola.

Je prosincový, slunný den.
vše svítí, hraje, blýská, září.
dnes malé děti též jdou ven.
v kolébkách sniví samotáři.

kočárky hrčí rozpustile
a chůvy parkem jdou.
v ty odpolední, nudné chvíle
vše sluneční plá hrou.

Jak z čalounů ploch zrhaných
planoucích v slunci rudotemně.
dnu poesie zimavých
vlá z obsypané listím země.

A ve starý svět morosní,
jenž usmál se v svém zimním hávu
cos jako souzvuk smíchu zní
v ruch ustaraných, tupých davů...

A drobné děti v kočárcích,
zrak upřený v tu slunnou záři,
den viděly jen samý smích
v kolébkách sniví samotáři,

a na rtu svém podušky cíp
jen slouchaly, jak v osamělý
park padá listí z černých lip. —
— co značí to, však nevěděly. —

Počátky a konce dnů.

Po noci, jež byla tak dlouhou,
by skýtala snění lidem,
já vyjdu vždy s novou touhou
a s plodným, radostným klidem.

Ó zdravé a vonné je ráno,
jak nad šedí ulic hoří, —
kdy náměstí paprsky stláno
je jednou jásavou zoří.

V tom smíchu dětí a v ruchu
jenž ve svěžím ránu se zrodil,
v tom hluku mému je duchu
zas volno, jak pouta bych shodil . . .

Hned toužím, říkám si zase:
„Dnes vzruchu den je a činu!“
A život lehkým tak zdá se,
bez lží a nástrah a stínů! . . .

Tak mizím za práh, kde žití
mne počne vězniti znovu,
ty stěny v sebe se řítí,
já ležím pojednou v rovu . . .

A stařec, Povinnost, slepý,
jenž nedbá mozku ni duše,
mi zdrtí všechen klid v střepy
a směje se tak suše. —

že večer vychladlým vzduchem
lamp zář kdy smutná se budí,
jsem malomocný již duchem
a srdce v prsou mi studí.

Sloky.

Dřív než cos perného a směle říci chceš,
kdy konvence tě kolem dusí.
kdy řádu zpuchřelých je tmelem pouze lež
a v bahně tom se žít ti hnusí.

nevzdychej. nezaplač a ukryj babský klep,
nemužné všecky potlač vzdechy,
že světa zhýřilý a urychlený tep
dnů tvých tě zbavil těchy,

že všude propasti jen viděl mozek tvuj
a málo svatých reku. —
dřív muže v sobě stvoř a ženu připravuj
pro sklizně příštích věku.

Vánoce.

Vánoce.

Sníh na pláních a všude po krajině
jak bílé slzy v nočním kanul stíně ...
Noc přišla svatá; malé město spalo
v závějích s vížkou posněženou, zdálo
se mizeti, jak o něčem by snilo.
Jak u doktorů veselo dnes bylo!
Kalíšky cinkaly ... Smích dívčí plný
se rozperlil, až ztichly jeho vlny,
až zanik' v šumu hlasů unavený.
Přijeli všichni, synové, jich ženy,
i Káta, dcera, vzhlížející smavě,
jak valčík z plesu by jí uváz' v hlavě;
ta stále s dětmi běhala a hrála,
vlas zcuchaný, dech sotva popadala,
v jich středu byla zas jak malé dítě.
Tu brala je a tiskla křečovitě
v svých drobných loktech, tu míč malovaný,
obrovský pustila, že na vše strany
se rozprchli jak ptáci v plesném křiku.
Dost toho! vzkřikl děd a z nákrčníku

svou hlavu vztyčil, neb chtěl cosi říci.
Šňup' spokojeně, o talíř cink' lžicí:
„Tak, děti, zase dnes jsme všichni spolu.
Jen Annušku nám zakopali dolů, —
já jsem to tušil!“ Slzel, jak se vzrušil, —
„tak byla slabounká, ba já to tušil!
A hoši, stárnem!...“
Utřel zrak v té chvíli
a sklopiv oči, ubrousek vzal bílý
a vína připiv, vzdychnul patheticky...
„Ah, kdo pak stárne? Vy jste čilý vždycky,
k nemocným v dešti třebas jezdíváte
a zdráv jste stále, dobrou chuť vždy máte,
jste veselý, jak bývával jste kdysi;
však hle, tu vráska na mém čele visí, —
i Karlův pyšný vous už místy bělá.“
„A jak by ne,“ ženuška smavá děla,
„mít tolik hochů! Jací jsou to draci!
Já rozzlobena večer sednu k práci
a chlácholím jej: Nezlob se, můj starý,
dnes byli hodni... Hned se zeptá Jary
a Jarouš s křikem vběhne, lichotivě
se k němu tře a žvatlá, brouká snivě
a na klín se mu dere... Ušpiněný
rty špulí... Chytrý je a umíněný...
A táta s klukem běhá, blázen starý,
vždy proti mně jsou, považ si jen, Mary,
jej na rameno zdvihne, hvízdá, běhá,
psa napodobí, na koberec lehá

(dvě zrcadla už rozbili mně spolu)
ten blázen!“

Ale blázen, schýlen k stolu,
svou rybu obírá, co Káťa hbitá
míč pod stolem u nohou jeho chytá.
„Nuž, děti, jezte!“ dodal děd a šátkem
si utřel brejle: zazněl v čase krátkém
zas rozhovor a dětí druž se smála...
Ryb vůně, vánoček a jablek vála
pokojem, v cinku talířů a sklenic
zablysklo víno šumivě se pěníc.
I babička, jež k paní Emmě sedla,
tak žvatlala, jak dítě sobě vedla,
čepeček rovnala na vlasu řídkém,
k ní děla: „Recept? Prověješ vše sítkem,
cukru se přidá, — žloutku dvacet vrazí.
To koláčky jsou vzácné, moji drazí, —
kdy jsem je pekla? Paní důchodňová
jak měla svatbu...“ A tak šlo to znova.
Jen Káťa s dětmi u jesliček stála,
figurky všecky řadou vykládala,
jim vymýšlela fantastická jména;
pak ruce v klínu, sedla zamyšlena.

Ty jesle, jak by starým kouzlem plály,
voněly, z mechu tyčily se v dáli
ty pestré hračky, rudé, modré, žluté,
jich roucho válo jako větrem vzduté,

beránci bílí svoji dumu snili,
ze studny kravky strakaté tu pily.
Naivní dárci s košíky a holí
šli cestou, kde plá hvězda do údolí,
jež mžiká v lesku drahokamů hravém.
A pod ní anděl v rouchu průsvitavém
se na dřevěnou chatu díval s plesem,
jež z vlhkých dřev se zdála vonět lesem.
Drobnými okny, dveřmi zřel jsi v stíně
rodinu svatou. Ježíška, jak v klíně
Marie dřímá, sladké svaté dítě.
Ó nehybnost ta figurek těch, skrytě
jak tebe ryzí poesií chytá
a něhou divnou v srdci tvojím zkvitá!

V tom zmizel děd... A děti zmlkly rázem,
na Ježíška už neptaly se, na zem
jen hleděly a ku Kátě se tiskly.
Jich oči leskem snů a kouzel blýskly.
Již bylo slyšet praskající svíce.
Jak nedočkavě hořely jim líce,
kdy poslouchaly, zazní-li hlas zvonku
a šust, jak tichých křídel ze salonku.
A hle, to přilít' anděl, zlehka zvoní,
již stromek šustí, páchne lesem, voní.
V tom dokořán se dvéře otevřely.
Děd zvolal: „Ježíšek je tady!“ Chvělý
svit vzplanul, zazněl výkřik děckých hlasů,
tak naivní, plný udivení, žasu...

Ba ani oko odvrátit se nechce!
Tam lampiony houpaly se lehce
jak bubliny, jež jarní vánek nese.
Pod nimi co se filigránu třese
a cetek, které vlhkým dřevem voní.
Směs panáků a husarů a koní
a šašků pitvorných se třáslo v stínu
řetězů zlatých, v lesku lampionů
veliká panna, která sama mluví.
Již sepraly se o ni drobné chůvy
či asi bude... A hle, dvě tam visí.
Mlýn větrní až na strop vrhá rysy.
Kůň opravdovský, houpací již k skoku
je uchystán, jen stisknouti ho v boku
a ujel by... Co ořechů se níží
a vonných jablek visí, větve tíží;
hle, cukrová myš bílým okem hledí,
vojáci v krabičkách se lesknou šedí
a cukroví je skorem k nespočtení.
Vše jméno má k řádnému rozdělení,
by nervala se malá tato cháska.
Jak voní jehličí, jak šumí, praská!
Ó divná vůně!... Jak by páchly lesy
s tou vůní hraček, s mechu vlhkou směsí,
s vánoček výdechem, s ryb sytou vůní.
To vůně vánoc je, kdy vítr duní
po otevřených pláních zmrzlým sněhem
a v okna bije divokým svým šlehem!
Vše jak by Hossannah zpívalo světu,

odlehlé pláně, vítr, tisíc retů
z nesměrné dálky, kde se měsíc dívá,
nevidných zpívá, do srdce se vlívá.
Hossannah, hossannah! zaléhá zticha
do jizby, která žárem tepla dýchá!

Však v tom zazpíval roh ... „Pst, slyšte děti!“
Děd zbystřil náhle sluch ... Roh počal pěti.
To byla vážná melodie táhlá,
prostotou pastýřů ti k srdci sáhla.
Roh zvonil něhou idyllických časů,
zvuk radostný, jak rozstřík' by se v jasu,
se perlil, vlnil, až jak zlomen hynul,
jak zlomen ve tmě hynul, tichnul, minul.

A všichni jak by o svém mládí snili,
když hlahol rohu zmlknul, jati byli
jakýmsi sladkým, klidným odříkáním.
Tak dlouho seděli ... Rozmarným lhaním
se bavili a hned zas vážnou radou,
babička přišla, kývala svou bradou,
rozmluvy tajné se snachami měla
a na syny tak očkem pohlížela ...
Však stromek v koutě snil svou tajnou dumu.
Jak zavadils, vzdech jak by v jeho šumu
se ozýval, tma z jeho větví vála.
Leč Káťa celá zářila, se smála,
neb hle, ty čáry: Hvězdu měla v jabku
a svíce, kterou dala ve skořápku.

po vodě plula tiše, kolébavě,
z olova věnec ulil se tak hravě
a střevíček, kdy nad hlavou vzduch zvířil,
jak padl, svou špičkou ze dveří ven mířil.
Co v karty hráli, babička se přela,
tu ona dlouho ještě přemýšlela.
Jak lehly děti, zvážněla tak náhle,
chtěla být sama: srdce dnem už zprahlé
jak noční květ svůj otevřelo kalich
a v něm stesk zářil v kapkách rosy malých.
Oh, půlnoci se chtěla dočekati...
Tak modlit by se chtěla! Cosi chvátí
jí mladou duši, jasní se tam, dnívá
den jarní, všecko jásá, ránem zpívá
ve výši skřivan, nesměle jak z dáli —
nad klasy žlutými se východ valí
přívalem světla, cosi v srdci puká...
Jak by ji chytla jeho pevná ruka,
on je to — neujde mu — vzpomíná si?
A v rozčilení rozplítá si vlasy —
co dělá as? Jak modlit chce se nyní...
Chce sama být... jí stromek čelo stíní.
A čeká zvony půlnoční znít z blízka.
Jak křečovitě prsty svoje stiská....
vzduch mrazivý chce, čelo jak jí hoří.
Leč v usmívání, ve snech šťastných moří
s naivní vírou usnula tak zticha.

Jen stromek dumu svoji dále dýchá
a její ňadra zdvíhají se hebce...

A jak plá měsíc, sen jí cosi šepce, —
což větry! ať si dují! a což roky!
ať ženou svoje fantastické skoky,
což bída! ať své dlouhé ruce tyčí . ..
Sníh padá, padá ... ostrý vítr řičí . ..
v dýmavé lesy měsíc věží sítě ...
S úsměvem štěstí usnulo to dítě!

Teplejší paprsky.

Nedělní jitro.

Nedělní ráno je právě.
lesy tak zeleny jsou,
rosné vrou krůpěje v trávě,
z vesnic teď do chrámu jdou.

Přes brody, kde se jen smrčí
ponuře zrcadlí,
kolesky ze vsí teď hrčí,
do lesu zapadly.

Cesta se točí a níží.
zlatý se vzdouvá jen prach
a pláň zas nová se blíží
a nové lesy jdou v snách.

A já jak ztracený světu
chtěl bych ta jitra zas žít,
koní běh pobádat k letu.
náladou svátku se zpít. —

V praskotu biče běh divý
pobádat běloušů svých.
zříti, jak zcuchané hřívy
dubnových větrů rve smích.

předhonit myšlénky líné,
pod nimiž ztěžka se hnu, —
stavit krev, z ran jež se řine,
pavučím jarního snu.

V jarni noci.

Ve spleti arkýřů, ticho kde splývá,
do okna holé mi kývají akáty,
věží řad pochmurných v okno se dívá,
hodiny zvučí sem jako snem zaváty,
řeka jen hučí a bouří a kvílí,
poslouchám růsti ten divoký šum —
a vždy tak na jaře večerní chvílí
její hlas přehluší ticho mých dum.

V předjarní noci, když hukot ten roste,
příval když divoký tančí a naříká,
jak sloky mohutné, zvolněné, prosté,
je mi, jak zaslech' bych ve hvozdě slavíka,
jakobych střemchy zřel bělavé květy
zelené trávy a motýlů let,
cítím, že blízko jsou ptáků již čety
a že tam venku se probouzí svět. —

Cosi se přivalí s vlnami jihu,
probouzí srdce mé kadencí divokou,
spáče zas probudí v jediném mihu,
duší svit zaplane rozlohou širokou
a jsem tak citlivý, že cítím břízy
voněti ve vzduchu, kývat se z trav,
zelených lísek a olšoví řízy
shlížet se v rozpadlý, nahnilý splav.

Otevřený chrám.

Za večeru vždy v jaře, kdy otevřen je chrám,
bezová vůně s travou, s narcisy voní tam...

Zář večera se lije otvorem veřejí
a po kamenné dlažbě jde zlatou šlepějí.

Ruch velkoměstský zhynul a zhynul, znik' a ztich',
zvony se odmlčely na starých zvonicích.

Jen látky drahocenné svou vůni vmísily
v tajemná echa zvuků, jež kroky vzkřísily.

A po lavicích černých, jak zlatou síť by táh',
až k zpovědnicím ztichlým se tříští slunce prach.

A obrazy ty staré jak oživly by hned,
bez voní-li a slunce jak paprsk na ně slét'.

Světice usmívavé, ty, jež milují lid
a Kristus bolestný tak, — má v tazích tichý klid.

*

Tu vedle sebe skorem Smrt hledí z černých mar
a Život z křtitelnice, ten velký, božský dar.

A slunce jak v nich stejně paprsky setkává,
— to s Životem Smrt vlídně si ruku podává.

Ukolébavka z předměsti.

Městem večer šeřil se tiše,
lampy leskem bledým se třásly,
hudba zněla, jako kdy dýše
z dálných zahrad, ve tmě jež hasly.
zhasínal též denní vír všude,
haslo světlo nad krámy rudé,
usnulo to v kolejích ulic,
noc šla tiše, k domům se tulíc.
usnulo to v kolejích ulic.

Náhle nocí paprsek světlý,
slavíka zpěv zavířil ztichlý,
v sadě trav se zachvěly metly.
keře vůní prováty vzdychly,
mrtvých ulic nejasné rysy
zvuky těmi náhle se kříší
jako srdce, sen kdy naň buší,
jako láska, tryskne-li duší.
srdcem tryskne, sen-li naň buší...

Poslouchejte u okna chvíli —
v prázdno ulic zvuky se řítí,
věru jakous pohádkou kvílí,
tam kde denně všední jde žití.
kupčíků kde hádky vrou, boje,
duní prací kovové stroje,
kolébavka ve zdech se třese.
víc, než v luzích, v doubí a v lese,
dojemněji ještě se třese...

Rokoko-babička.

Korový domek v oboře stojí,
bílý je celý v zeleni skrytý,
veranda nízká v černavém chvojí.
korový domek dešti je smytý.

V březových sedátkách paprsk jen lítá.
v dubnovém loubí sasanky voní.
vysokou alejí světla pruh svítá,
na vše jak západ krve proud roní.

Ticho je, ticho, v houpavé rhytmy
ořechů, laně pasou se v mlází,
v teplé a vlhké, divné to přítmí
z rybníka paprsk odlesk svůj hází.

To ještě staré hraběnce naší
snesou sem židli do trávy dolů,
jehnědy pelem zlatým když práší,
narcisy kynou z tenkých svých stvolů.

Rokoko-babička mdle tak a slabě
vrásky své k úsměvu probouzí zase,
srdce, jež vyřezal nebožtík hrabě,
na stěně z kory jak uzří plát v jase. —

Jaké to jaro!... ta tráva jak chladí!
na nitce paměti vzpomínek tucha!
Procházkou zašla si do svého mládí
babička z rokoka, scvrklá a suchá...

V rákosí.

Po břehu v zelení má noha zabloudila,
vzdech keřů slyšeti a rákosí chřest lkavý.
šum řeky v mělčinách písčitých usínavý
a z bařin rákosních je cítit vůně shnilá.

Na teplé písčině jen tušíš bílá těla
v koupeli červnové se opájeti chladem.
údery veslařů, jak jedou v loďkách řadem.
posloucháš v rákosí, jímž blýská řeka stmělá ...

Jen lehký vodní pták se přehoupne v tmu šera ...
Vzduch tichne, vychladá, prost světelných vln voní,
jen cos v tom tichu zní, much křídly cosi zvoní
a město v daleku zažehá světla sterá ...

Ty skrze rákosí žluť jemnou prosívají.
ve vrby vetkány se třesou na lupení,
že město tušit jen, jak pohrouženo v snění
a kol tmu velikou, již zamkl kdos v tom kraji ...

Sluneční hodiny.

Hodiny jsou sluneční
na zdi zpola zbořené.
suchý kaštan nad ní ční.
vyvrácený z kořene.

Ticho je tu... Mraků kmit
snuje se jak pavučí.
starý dům je jako skryt
v křivých stromů náruči. —

A tak stejně den co den
rafije se točí stín.
jako hlemýžď unaven
v ciferníku u hodin.

Ostrý v den je svítivý.
jindy skorem nevidný,
když den chmurný, deštivý.
ponurý a nevlídný.

Ať je bouř, či ať je sníh,
vydány tak větru hrám,
mají něco v zvycích svých,
skorem jako člověk sám.

Mnohdy jak by tvrdě spal
v močál bídy stopen duch...
Ale přec zas musí dál.
Světlo, volá, slunce, vzruch!

Poledne u obory.

V polosnění u potoka u schýlených větví břízy
ležím, hledím, kterak listím šípy slunce travou mizí.
nad hlavou bzuk hmyzu roste a zas hasne mdlý
a ztichá,
skalní vrabec krouží vzduchem, tráva v bahně
louky vzdychá.
Ostřejší jsou světla, stíny zmizely, i drobné stopy
v luční stezce křivolaké ve své zlato slunce topí;
v oboře stín srny kmitnul, v doubí naslouchavě
stanul,
z hloubi lesní tichým echem sekyr zvuk jak vítr
svanul...
Zas to chvíli naříkalo, povídalo, zaplakalo;
jak poledni kolébavka, slunce skráň mi ovívalo,
konejšivá tráva chladná plaše hnula svými trsy,
zvlnila se, rozčeřila jako ve snu dívčí prsy.
Louka jak pláň rozčeřená v odstín barev ponořená
měnila se kovem slunce pod úpalem unavená...
A jak srna v blescích slunce pod zelenou sosen
chvojí
myšlénka má plachá stojí nad hladinou duše mojí.

Lesy hučí...

Nejraději mám hučící lesy
z jara večer; mlhy se věsí
opálové v sosny a keře.
paseky se ztápějí v šeře ...
Bzukot much zní od země všude.
slyšíš chřestot kobylky rudé,
hučí, hučí nade mnou lesy.
měsíc bílý v sosny se věsí ...

Divno! Jak bys kolébkou kýval,
hučí stromy... Vítr v nich zpíval. —
hudbou tichou chvějí se trávy.
jak smích ptáka nápěv písk' hravý:
kmitlo včely kovové křídlo,
vzlyklo zticha v kamení zřídlo,
zašuměly metlice svadlé.
loňské v roklích lupení spadlé! —

To jen jaro vzkřísiti umí
tuto hudbu, dlouze jež šumí; —
zavřeš oči, posloucháš chvíli,
zvuk ten, zdá se, k tobě se chýlí;
vskutku jako kolébky rhytmy
v sluch ti vnáší korun těch přítmí.
V kolébce, z dřev shnilých, jež stará,
poslouchat mníš pohádku jara . . .

Odpočinek v lese.

Prošel jsem lesy již unaven, mdlý,
prošel jsem olšové háje.
První list všude je napadlý,
žito již v pasece zraje.
z hajnovny valí se modravý dým
větvemi prořídlých sosen
pruhem tak ve slunci šedivým
přes palouk, včera jenž zkosen.

Plaché teď v listí jsi šlepěje slech' —
zase klid bezzvučný kolem,
jenom lesk ještěrčí šupiny šleh'
a cos jen zadulo stvolem,
malinám zdál se tu oddýchat vzduch,
starý les kýval se, kýval,
palouk plál skrz roje šedivých much,
v dálce kdes v mlžiny splýval. —

Unaven cestou již zdlouhavou,
kde jenom slunce ti plálo,
nasycen oblaků měnivou hrou.
krajem kde všude to zrálo,
změnou vsí zamlklých v údolí kdes
uléhám spočinout chvíli
a mně to nade vše drahým je dnes.
mechu ta vůně, květ bílý.

Na srdce klepe ti zvláštní tu cit,
znenáhla do duše schvěný,
jakoby prostý tě úsměv byl chyt'
skromné a příjemné ženy,
bez krásy zvláštní, jež prosta jak jest.
na prahu dvorce tě vítá
a kde jsi pohostěn před vzchodem hvězd
dary, jenž venkov jen skýtá...

Rokle pod lesem.

Na svahu za lesem, když západ nad ním hoří,
les dlouhých bodláku se v mírném světle koupá,
tu včely umlknou a do ticha se noří
bříz tenkých skupiny, s nichž kory běl se loupá.

Kobylek chřestivých co nad vyhřátou trávu
před krokem vzletí tvým, co motýlů se zvedá
přes hroty páchnoucích, skvrnatých bolehlavů
a ovsů prořídlých, jichž barva tvrdě hnědá.

Zde čím víc do hloubky svah mizí kamenitý
a krtky rozrytý a sypký, náhlou změnou
níž v hloubce kotliny kout země zdá se spitý
hned vláhou pramenů a mlhou postříbřenou . . .

A vskutku v trávný břeh se skrývá potok, valí
se kamsi k severu . . . By mohly krávy píti,
zde rovný trávník je a písčiny svah malý,
kde stopy jejich zřít, jak měsíc do nich svítí.

A v dálku velikou jak laky žlutavými
se pole blýskají, za luhem zrak je tuší,
zde volná příroda se všemi kouzly svými
a účelností svou ti více mluví k duši . . .

Já mnoho prošel jsem po prašném žití svahu,
až ztracen do hloubky jsem našel tvůrčí sílu.
Mé srdce vypilo slz lidských trpkou vláhu
a cosi velkého v něm roste, křičí: K dílu!

Modlitby.

V knih starých směsici, jež na dně skříně hnily,
po matce modlitby nacházím po letech,
jich listy prožloutlé, tak ohmatané byly,
a z domova z nich sálal dech.

I desky hovoří svou zvláštní poesií,
kde bratrů zemřelých zapsána jména jsou,
ten inkoust vybledlý se každou řádkou vpíjí
v mou duši znova vzrušenou.

Tu jména každého je historie krátká,
as tak: můj nejdražší, má těcha jediná,
mé zlato, miláček! jak jenom umí matka,
když na mrtvé si vzpomíná . . .

Teď z let těch minulých jen zbyly mezi listy
zahnědlé otisky pár květů našich luk,
luk sluncem zalitých, kde potok šplíchá čistý,
kol mlýnských ozývá se zvuk.

*

dech douškv mateří kde mrtvým splývá vzduchem
s tou prvou teskností zvadlého podzimu,
kde žloutne rákosí, žab oživeno ruchem,
vydáno létu pozdnímu,

v ten čas ty modlitby do drobných rukou brala,
navštívit přítelku v myslivny tichý dům,
by její bojácné vždy děti zulíbala
a jako své je tiskla k rtům . . .

Dědičná hračka.

Ve skříni staré již na sto let
dědičná hračka leží.
s ní si kdys hrával dobrý děd,
ještě když dítě byl svěží.

Všichni jsme hráli si s hračkou tou,
zlámaná, zčernalá byla.
barvy již setřeny dopolou —
nevím, proč ještě tu zbyla!

Ve středu jablek voskových,
skleněných figur a květů,
hračka ta v paprscích nachových
ležela ztajena světu.

Děti se rozlétly dávno v svět,
nikdo si nevzpomněl na ni.
bába však v skříni své kolik let
s urputnou láskou ji chrání.

A když se zadívá, — do klína
slza jí za slzou míjí, —
to na ty pod zemí vzpomíná.
na ty, již pod zemí hnijí.

Sonet v září.

Při okně přivřeném (již skorem v září sklonu)
za šera teplého jsme zřeli ve kraj tmavý,
šum listí doléhal k nám v poslyšném tónu.
ze zahrad voněl sem drn schnoucí svadlé trávy.

Zde bylo tušiti kraj v mlze, tichých zvonu
se vzduchem rozprysknul rej zemdlený a lkavý,
a proti měsíci, než v brzkém zajdou skonu,
se jepic chomáče nám kmitly kolem hlavy.

Tu rázem jak by vstal, zabouřil vichr na sklo,
se stolu papíry rval všecky náhlým svistem,
rval v chumlích záclony a cosi temně prasklo.

My okna zavřeli. A projelo to námi. —
Před mnohou vichřicí v podzimu žití jistém
tak zavřem duše své a budem sami, sami...

Bouře v samotě.

Nad prorvou údolí, jež leží mezi lesy
a potok písčitý se řadami vrb ztrácí,
mrak černý, hrozivý rozbité cáry věsí,
se vzkřekem bahenní se choulí v travách ptáci
a šedozelené se vlní moře trávy.
Ztemněly modříny, ztemněly černé jedle,
poplašným úderem se kloní stromů hlavy
a z keřů šumících zprchává listí zhnědlé.

Hladiny černy jsou, zčeřeny bělic vzmachy.
Teď mrtvá, mrtvá tma s rachotem bouře klesla,
déšť na hláď zavířil a přehnal se tak plachý
přes sosnu nad splavem, že táhlým šumem hlesla,
kde jak pes shrbená po špičkách v lesa kraji
v mdlé páře deštivé se vydra kmitla v sítí.
V záhybu hladiny teď velká kola hrají,
jak pod břeh zmizela se oné bouři skrýti.

V dřev spousty zahnědlých, v tmu zeleně a trávy
se průtrž spustila... Kaluže plny bahna,
hle, rostou úžasně, blesk svítí do nich dravý
a již se slívají. . .

Tou bouří dlouho prahna
já počal o lidech sen velkých vzmachů sníti:
převratů myšlénky jak zahřmí v lidské duši,
v kaluže nečisté jak musí udeřiti,
je bleskem osvítí v dnů zotročilé hluši.

Za slunných dnů.

To slunce nejvíce snad září
na vesnických jen hřbitovech,
tak v říjnu, kdy se vichry sváří
a ostružiny zrají v zdech.

Vše vyzlaceno, listí žluté,
mřížoví, trávy, květiny,
nad kaplí stromy rozklenuté
a okna blesk jsou jediný.

Tu nejlépe se člověk dívá
na obzor v září vetkaný,
list po listu jak v hroby splývá
a pádem duní kaštany.

Jíkavé zvuky ptáků nesou
se krajem prázdným do ticha,
a tepny země tak se třesou,
neb míza její vysýchá...

Teď mrtví, sen-li jaký mají.
své ruce k očím přitisknou
a po rozteklém slunci v kraji
si z hluboka tak zasýsknou!

Zimní reflexe.

Jak rád bych zapomněl, v hodinách ranných,
když město v mhu se halí a dým,
vír na chodnících zasypaných
umrzlým sněhem lednovým!

Rád z jizby bych unik', praskající
krb hořet nechal a vítr chvět
zapadlou sněhem okenicí
a celý ten úzký zapomnít svět!

Rád za sebou město bych nechal vříti
i společnost s čapkou šaškovou,
i v drobných snahách mělké to žití,
i s plesů závratí i s bídou svou.

Co mají klidu teď hory a pláně,
pod sněhem lesy a dýmavý bor!
Chtěl bych kus velkosti na sprahlé skráně
a nesměrnosti těch modravých hor,

kus obrovské té nehybnosti
a velkost mizících linií.
chtěl chytit bych veršem drsným dosti,
co pravdou a krásou opíjí.

ve vážné hudbě mohutných vzletů
víc myslit, cítit, člověkem být,
ne básnílkovat v nízkém letu
a filigransky žít a mřít.

Ku staré parallele života.

Tři období má život... Z rodných vod
loď v moře jede, mizí jako bod
a kam jen pohlédneš, je slunný den,
přístavy hostinné, úsměvy žen,
a města v slunci leží před tebou
a chrámy s nádherou a velebou.

Loď brzy vjíždí v prostor bez mezí...
O skály chřestí svými řetězy,
a loď-li jinou potká, rozvine
svou vlajku v boj neb shodu pokyne,
co mezi tím své mrtvé hází v hloub
a plachty dmou se v chvat a skřípe šroub.

Pak tmavé vody stáří jsou ti blíž —
ó bouři smrti hučet neslyšíš?
Loď pod hladinou klesá v lůno vod
v té chvíli, mžikem, slední mizí hrot...
Snad potápěči někde blízko jsou
a zlato, jež tam bylo, vynesou!

Když zemřela školačka.

Když zemřela školačka.

I.

„Zemřela školačka!“ tak slech' jsem po ránu.
jež šedé, špinavé v předměstí vláčelo se.
Tu v úzké alkovny setmělém čtyrhranu
jen sporé paprsky se zachytily kosé . . .
A ženy v nedbalkách a muži v županech
se v klubko tísnili před dveřmi na pospěch.
a trochu tajemné tlumíce krátké věty.
se vážně s povzdechem hned rozcházeli zas.
I domovnice šla a zaplakala v ráz
v skučivém pláči svém: Oh Jetty, slečna Jetty!
Pak mluvka u schodů zbyl s jakous paní sám,
jak rudka červené své ruce svěsil matně.
a právě lenivým uvolniv myšlénkám
cos mluvil bez konce tak trhaně a chvatně:

„Teď právě ve věku, kdy všecko mění se.
kdy radost nastat má, kdy děvče žitím vzkypí.
kdy čistší bývá pleť a tahy plní se . . .“

— — — — — — — — — — — — — — — —

A jaksi dojmem též zacuklo jeho chřípí. —

II.

Já dobrou Jetty znal . . . U cizí rodiny
v předměstské ulici bydlila neustále,
k svým pracem budíc se tak jako hodiny
a přesně chodíc spat, rty chladem zamodralé.
A ruce ustydlé za nocí zimavých
své vychovatelství. dějiny memorujíc
a frázi za frází na paměť svoji snujíc,
vzpomínkou usnula, dech slyšíc družek svých.
U vdovy byly tu tři družky ze školy,
jež přísna, hubena. je nespustila s očí;
v neděli vedla je procházkou do polí.
za město přes luka a sady kde se točí,
krok každý střežila a ostře pátrajíc,
co za den stalo se, buď ve škole neb doma,
vždy všechněm stížnostem a pomluvám šla vstříc,
že Jetty bázlivá, nepohnouc ani rtoma,
již horší známky své a skvrnky na živůtku
jak smrti bála se a neštěstí a smutku.
Však dívčí pokojík byl útulný, tak malý!
Tu kopce za Prahou vyhlídkou v mlze spaly

a dole ulice se s vrchu točila.
Šum vozu supivý, brzd zatažených splýval
tu ve křik uhlíře a v dětských hlasů příval
a hádku kramářů, jichž tlupa rozbila
své stánky v neděli a kolotočů řadu,
i boudy s nápisem „Museum“; vzdálený
se štěkot ozýval a ze zvěřince hlasy,
tu blízkých na stavbách duněly trámy v pádu,
a z koksu zápach vál tu jak prach spálený.

Vždy večer po škole, kdy sešeřil se den
(zvlášť v zimních večerech), v svém koutku
u piana
si Jetty skromničký svůj upřádala sen,
tak tichý, malebný, družkami nevšímána.
Ty všecky na „bábu“ si hrály v alkovně,
jich smíchem klenutí že vždycky otřáslo se,
že vdova ve předsíň vbíhala varovně
s brýlemi černými na orličím svém nose . . .
Tu Jetty skrčena v koutku za etagérem
do prázdna hledící, tím zkolébána šerem
o jednom snívala: Ó, za tři roky snad
se vyplní jí sen! . . . Ó, jak to krásné bude,
až přijde professor a řekne: Jak jsem rád
měl Jetty! Výborně! a jeho líce rudé
plát budou blaženě z šedivých kotletů!
Výborně! řekne pak a vysvědčení v ruce
jí bude vynášet v řečnickém rozletu,
že ona zapláče tak hlasitě a prudce.

*

tak šťastna, blažena... Ó, než ten přijde den!
Po hlučném „Te deum“ jak výskne si, můj Bože,
jak bude chlubit se s tou koketností žen,
jak bez vší starosti si poprv lehne v lože
a plný činnosti uběhne lehce den!
Neb kandidátkou již, tou poníženou kdys,
jak dříve bývala, přestane rázem býti:
po otci zdělila ten samotářský rys,
chce jenom škole své a drobným dětem žíti,
neb otec říkával: Drahoušku, Jetty slyš!
Ty holka, jen se uč! Až zemřeme, co bude?
Je jmění na míle, však ty to dobře víš, —
jen kdo se naučí, ten udrží se všude;
co myslíš, prosím tě? princ nebude tě chtít,
děvečko, jen se uč, pokud to může být!

— — — — — — — — — — — — — — —

Ó, učitelkou být! Jí ve snech je to novým,
ten pocit vábivý, žít sobě sama stále,
svůj míti pokojík s nábytkem ořechovým,
klec s ptáky velikou a květy na oknech,
skříň s plátnem zeleným, již ve příhrady malé
jí truhlář rozdělil a v každé plno kněh,
hodiny s kukačkou, kdys matkou darované,
a housle na stěně u stolku psacího...
V kraj bude vyhlídka... Tu ráno vždycky vstane,
punčochy oblékne, zavolá Amiho...
A trochu dráždíc jej, své připraví si knihy.
Tam venku ve zlatě vřezané polí rýhy

se budou černati a vlny po obilí
van zčeří lichotně . . . K deváté ratij pílí
na věžních hodinách . . . Hle, starý učitel
již řadou dětí jde, jež ztichly okamžitě
před školní budovou a jako zlatý pel
spí na všem slunce lesk. To na vsi jenom bývá,
kdy švehol skřivanů vysoko v modru zpívá.
A brzy poslední ve škole zmizí dítě,
nastane učení . . . Pak děti závodíce
píšťově počnou číst, prst v řádky vbodajíce . . .

— — — — — — — — — — — — — — —

A farář z farních vrat, kdy vzduch je mírný, tich,
dle zvyku starého ku lesu kráčí teď
v šosatém kabátě . . . A všude v lavicích,
sít zlata na stěny se vhoupne, blesku změť
hned blyskne v pavučí, hned v rozcuchané hlavě
nemytých darebů tak úporně a žhavě
a z lesklé tabule paprsků vrhá sítě,
až oko zaslzí tím leskem okamžitě . . .

— — — — — — — — — — — — — — —

A v poledne je čas psát staré matince,
jen třeba zeptat se, jen málo, kratince,
jen málo, kratince . . . o kompotu, jak vždycky
jej doma mívali a střihu na šaty,
že ráda měla by zelené obě klícky,
jež doma v prostřední světnici visely,
že staré Maruně posýlá záplaty,

jak prosívala ji, jichž barva proměňavá,
a zda se housátka uvedla zlatoplavá
a stará krejčová do jara zemře-li? . . .

— — — — — — — — — — — — — — —

Jaké to procházky po škole do obory!
Pod nohou chrupají žaludů shnilé misky,
ten zápach fialek a rudé skorem hory,
ten výhled v mlhavě se rýsující vísky! . . .
A starý řídící, modrého šátku cíp
u nosu, šňupne si, vykládá s pathosem,
oh, někdy dobrý má až k smíchu skorem vtip!
Do trávy sedne si, co stařec kucká v smíchu
a cuká šelmovsky zvětralým svojím rtem.
Tak sedíc dívá se na pláně, kolem v tichu
jež rozloženy jsou . . . Chrpy se modrají
a rudé koukoly, jahody potají
se hustě těsnají pod listí svěží háv
co kapky krvavé ve tkani třeslic, trav.
A bílá kora bříz a můstku ve stržích
jak sníh bys nahodil, se ztrácí v modré půdě
večera jarního . . . Jak plech, jímž bys jen hnul,
se třpytí rybníky tam dole v údolích
a v cípech červánky se lesknou krvorudě,
stín letí, jak by síť kol země v dálku snul.

— — — — — — — — — — — — — — —

A sotva setmí se, otevře dokořán
svá okna k západu . . . Úhozem na klavíru
vzduch zčeří večerní. To z „Kinderscenen“ hrán
útržek suity té, již nejvíc ráda měla,

tak zpola laškovný a lehký nad míru,
se ozve nesměle, pak v „Humoresku“ sráznou
let prstů vybočí a „Polonaisou“ ráznou
po mnohém bloudění zakončí úsečně . . .
Je tmavé nebe tak . . . Hvězd plno . . . Alejí
jde mladý kontrolor, hvízdá si netečně,
pak správce s myslivcem . . . V paprsků závěji
jich stíny dlouží se na půdě zdupané;
to do hostince jdou, skrz bezu bílý květ
jich mizí obrysy . . . A Jetty v ustlané
si lehá podušky, ó jak je krásný svět!
Pak čísti počíná; bzuk tichý komárů
a můra šelestíc na hladkém skle se snuje.
v topolech před okny cos vítr vypravuje
a oknem trávy dech sem vlá . . . Je po jaru . . .

— — — — — — — — — — — — — — —

U mamky prázdniny prožije šťastné zas . . .
„Ty jsi tak dětinská!“ jí matka řekne. „Jetty!
už můžeš rozum mít!“ Však ona tlumíc hlas
se na ni zavěsí. se vpije v její rety
a nespustí se jí . . . Neb nesestárla, zdá se,
ta mamka drobounká! Je čilá jako dřív.
má tentýž čepeček a tutéž svěžest v hlase
a tytéž choutky má, se neměníc, ó div!
I dole v zahrádce, kde bují lopuchy,
jsou tytéž okurky, jež v sklennících se hřejí,
a tytéž melouny! A tytéž blatuchy
a bledé řeřichy se nad potokem chvějí!

Tam v boudě na poli si tentýž stařík dýmá.
Tam zřít je přes něho jak jehlu tenkou věž
silnicí širokou ku okresnímu městu,
les v měkkých obláčcích, kde drvo pádem hřímá
dozvukem mizícím . . . Jak ráda má tu cestu!
Jsi v háji dubovém dřív, než se naděješ!
Pak přijdou návštěvy všech příbuzných a tet,
jež budou laskat ji tak jako miláčka,
hra s dětmi divoká a uvolněný let,
jejž skytne na rychlo skřípavá houpačka.
Tu bude vyprávět, maliny cukrem bílé
v svém lovíc talířku, chléb s medem kousajíc,
jak škola krásná je, že všecky teskné chvíle
zahubí povinnost. — Ó nikdy nechce víc!

— — — — — — — — — — — — — — —

Však v zimě školačky si bude k sobě zvát,
když budou vánice, zafičí zima z lad
a dlouhé rampouchy se budou lesknout v duze.
A na roráty v tmě ty ranní časné chůze!
Zem zachumelena . . . A dech jak dýmu proud
po mrazném kostele se vinout bude z retu,
mdle hvězdy zasvitnou . . . Co v duši dřímá vznětu
a tichých modliteb, nadějí ztajených,
teď z duše vyvíří, zahoří v světle víry
a ze rtu vymizí slov spoustou znavených . . .
Se hřbetem černavým na klíně zpěvník leží . . .
Tam v oknech kostelních je zřít, jak zvolna sněží
a chumle sněhové s říms tají kamenných . . .

— — — — — — — — — — — — — — —

Toť štěstí života! Být zrovna určena
z tmy jiskry probouzet v nevinných duších dětí
a zřít, jak jejich slov zní nazpět ozvěna
z rtů dětí ... Později pak zrní rozesetí
pravd prvních životních o Bohu, zemi své,
by v hloubce vkotveno vše rozkvetlo a zrálo
pod teplem lásky té, o které se jí zdálo,
a navždy tkvělo tam, i když bouř hrud nám rve,
i když se otevře nám propast nenadálá
po děctví klidných dnech, v nichž pouze láska
plála! ....

— — — — — — — — — — — — — — —

III.

— Ah, teď již vzpomínám: Ten ozlacený sen
plál ještě v chorobné té před půl rokem líci.
A to vše slýchal jsem, když červnový byl den,
v předměstské zahrádce, vlašťovky ševholící
kdy rej svůj počaly. Tu Jetty schýlena
krčila žertovně drobounká ramena
a skryta za knihou mi vyprávěla dlouze.
Co tepla bylo tam v té probuzené touze! ...

Však propast předčasná! Víš, co to znamená
odejít potichu z jeviště mrzké hrudy,
pod bílým rubášem svá schýlit ramena? ...
To byly sladké přec, jež snívala jsi, bludy.

to záhy skončen byl ten skromný, jarní sen
a děcké blouznění, jak snila je tvá hlava!
Já, básník míjení až v hloubi rozrušen
jsem žalost pocítil pro mrtvé dítě z davu.
A hořkou zlostí až se duch můj tenkrát chvěl,
když u hlav dítěte Smrť viděl jsem, jak stála
a tyhle všecky sny, s nimiž jsem soucit měl,
na prvky neviditelné v svých rukou roztrhala!...

OBSAH.

Stínové obrazy.

Vznesenou ctyrspřeží 5
Květnová rêverie 7
Děcká kapitola 9
Po krisi mládí 10
Dojem z ulice 11
Jaro na hřbitově 12
Letní myšlénka 15
Déšť v samotě 16
Po rocích 17
Zlatá moucha 18
Podzimní ohně v poli 20
Píseň 22
Samota 24
Stínové obrazy 26
Klam 27
Nad starým autorem 28
Ó nemysli 29
Za bratrem Janem 30
Melancholická neděle 31
Tichý dům 33
Můj Oblomov — básník 35
Stará a nová Praha 38

*

Jeseň 40
Nádražní vrabci 41
Pevnost 42
Lekce pro děti 43
Děcká kapitola 45
Počátky a konce dnů 47
Sloky 49

Vánoce.

Vánoce 53

Teplejší paprsky.

Nedělní jitro 63
V jarní noci 65
Otevřený chrám 67
Ukolébavka z předměstí 69
Rokoko-babička 71
V rákosí 73
Sluneční hodiny 74
Poledne u obory 61
Lesy hučí 77
Odpočinek v lese 79
Rokle pod lesem 81
Modlitby 83
Dědičná hračka 85
Sonet v září 87
Bouře v samotě 88
Za slunných dnů 90
Zimní reflexe 92
Ku staré parallele života 94

Když zemřela školačka.

Když zemřela školačka. 97

Ve velikosti formátu této sbírky

vyšly nákladem J. Otty v Praze

následující básně:

S vlaštovkami. Básně. Napsala Růžena Jesenská. 99 str. Cena 50 kr., skv. váz. 1 zl.

Den štěstí. Verše erotické. Napsal Bohdan Kaminský. 114 str. Cena 50 kr.

Živým i mrtvým. Básně. Napsal Antonín Klášterský. 90 str. Cena 40 kr., váz. 1 zl.

Cestou životem. Básně Josefa Kuchaře. 62 str. Cena 30 kr.

Chýžka. Báseň Josefa Kuchaře. 23 str. Cena 20 kr.

Jarní sonety J. S. Machara. 50 str. Cena 24 kr.

Letní sonety J. S. Machara. 54 str. Cena 40 kr.

Podzimní sonety J. S. Machara. 48 str. Cena 24 kr.

Zimní sonety J. S. Machara. 51 str. Cena 40 kr.

DM 10'— ant.

Selské písně a české znělky J. V. Sládka. D rozmnožené vydání 70 str. Cena 30 kr., skv. 90 kr.

Starosvětské písničky a jiné písně J. V. Slá 88 str. Cena 40 kr., váz. 90 kr.

Směska. Nové starosvětské písničky J. V. Slá 96 str. Cena 40 kr., váz. 90 kr.

E' morta. Básně Jaroslava Vrchlického. Cena 20 skv. váz. 60 kr

Hlasy v poušti. Cyklus znělek Jaroslava Vrchlick 32 str. Cena 20 kr.

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PG
5038
S6S6

Sova, Antonin
Soucit i vzdor